

ЩОДО ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ЯК ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ З УРАХУВАННЯМ ПРАВОВИХ ПОЗИЦІЙ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ

REGARDING THE PROBLEMATIC ISSUES OF USING THE RESULTS OF COVERT INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS AS EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS, TAKING INTO ACCOUNT THE LEGAL POSITIONS OF THE SUPREME COURT OF UKRAINE

Мохоцько О.О.,

кандидат юридичних наук, адвокат

У статті аналізуються проблемні питання використання результатів проведення негласних слідчих (розшукових) дій як доказів у кримінальному провадженні з урахуванням правових позицій Верховного Суду України. Звернено увагу на пряму залежність дотримання процедури проведення та використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій із забезпеченням прав і свобод особи. Підкреслено, що високий рівень актуальності досліджуваних питань зумовлений тим, що негласні слідчі (розшукові) дії виступають потужним засобом отримання доказової інформації у процесі розслідування тяжких і особливо тяжких кримінальних правопорушень, але водночас наявність таємної (негласної) складової частини в засобах і методах їх проведення безпосередньо пов'язана з обмеженням прав і свобод людини і потребує здійснення судового контролю для забезпечення гарантії законності таких обмежень. На підставі аналізу виправдальних вироків, що містяться в Єдиному державному реєстрі судових рішень, виокремлено та систематизовано низку типових помилок, яких припускаються суб'єкти проведення негласних слідчих (розшукових) дій, унаслідок чого результати їх проведення не можуть бути оцінені судом як допустимий доказ. Звернено увагу на недотримання працівниками правоохоронних органів порядку, визначеного у статтях 104–106, 252 Кримінального процесуального кодексу України, під час оформлення протоколів, складених за результатами проведення негласних слідчих (розшукових) дій; підкреслено важливість належного оформлення та долучення додатків до протоколів, складених за результатами проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Акцентовано увагу на правових позиціях найвищої судової інстанції щодо відкриття процесуальних документів, що стали підставою для проведення негласних слідчих (розшукових) дій, та оцінки судом таких документів на стадіях судового розгляду. Наведено висновки за результатом аналізу позицій Верховного Суду України щодо використання результатів проведення негласних слідчих (розшукових) дій як доказів у кримінальному провадженні.

Ключові слова: допустимий доказ, клопотання, доручення, ухвала, використання результатів проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

The article analyzes the problematic issues of using the results of covert investigative (search) actions as evidence in criminal proceedings, taking into account the legal positions of the Supreme Court of Ukraine. Attention is drawn to the direct dependence of compliance with the procedure for conducting and using the results of covert investigative (search) actions to ensure the rights and freedoms of the individual. It is emphasized that the high level of relevance of the investigated issues is due to the fact that covert investigative (search) actions are a powerful means of obtaining evidentiary information in the investigation of serious and especially serious criminal offenses, but at the same time the presence of a secret component in the means and methods directly related to the restriction of human rights and freedoms and require judicial review to ensure the legality of such restrictions. Based on the analysis of acquittals contained in the Unified State Register of Judgments, a number of typical errors identified by the subjects of covert investigative (search) actions have been identified and systematized, as a result of which their results cannot be assessed by the court as admissible evidence.

Attention is drawn to the non-observance by law enforcement officers of the procedure specified in Articles 104–106, 252 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, when drawing up protocols drawn up based on the results of covert investigative (search) actions; the importance of proper design and attachment of annexes to the protocols drawn up as a result of covert investigative (search) actions is emphasized. Emphasis is placed on the legal positions of the highest court on the opening of procedural documents, which became the basis for covert investigative (search) actions and the court's assessment of such documents at the stages of trial. Conclusions are given based on the analysis of the positions of the Supreme Court of Ukraine on the use of the results of covert investigative (search) actions as evidence in criminal proceedings.

Key words: admissible proof, petition, power of attorney, decision, use of results of conducting secret investigative (search) actions.

Постановка проблеми. Незважаючи на те, що інститут негласних слідчих (розшукових) дій відносно давно існує у вітчизняній юриспруденції, науковий світ та практичні органи приділяють пильну увагу осмисленню правової природи даного інституту, дотримання законності під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій як передумови для подальшого використання результатів їх проведення для доказування у кримінальному провадженні, підстав та умов визнання результатів цих дій як належних і допустимих доказів у суді, а зазначені питання залишаються серед дискусійних і актуальних.

Високий рівень актуальності зазначених питань зумовлений тим, що негласні слідчі (розшукові) дії (далі – НС(Р)Д) виступають потужним засобом отримання доказової інформації під час розслідування тяжких та особливо тяжких кримінальних правопорушень, але водночас наявність таємної (негласної) складової частини в засобах та методах їх проведення безпосередньо пов'язана з обмеженням прав і свобод людини, потребує здійснення судового контролю для забезпечення гарантії законності таких обмежень. Це підтверджується наявністю значної кількості правових висновків Верховного Суду України щодо оцінки допустимості результатів проведення НС(Р)Д як доказів.

Стан дослідження. Дослідженню правової природи негласних слідчих (розшукових) дій, проблемних питань їх реалізації та отримання доказів у процесі їх проведення були присвячені роботи таких науковців, як: М. Багрій, О. Геселев, С. Гриненко, О. Капліна, В. Луцик, В. Нор, М. Погорелький, Л. Удалова, інших. Окремі питання використання результатів проведення негласних слідчих (розшукових) дій як доказів у кримінальному провадженні залишаються дискусійними.

Виклад основних положень. Порядок проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні регулюється положеннями гл. 21 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) [1]. Відповідно до положень ст. 252 КПК України, фіксація перебігу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій повинна відповідати загальним правилам фіксації кримінального провадження. Отже, на порядок проведення НС(Р)Д поширюються також положення гл. 5 КПК України («Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення»), а також положення гл. 40 КПК України («Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю»). Також окремим документом, який регламентує порядок проведення НС(Р)Д,

є Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їхніх результатів у кримінальному провадженні, яка затверджена 16 листопада 2012 р. спільним наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України (далі – СБУ), Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України та Міністерства юстиції України № 114/1042/516/1199/936/1687/5 (далі – Інструкція) [2].

Відповідно до п. 1.2 Інструкції, правову основу проведення негласних слідчих (розшукових) дій, захисту інформації під час проведення цих слідчих дій становлять Конституція України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Кримінальний кодекс України, закони України «Про прокуратуру», «Про державну таємницю», «Про оперативно-розшукову діяльність», Порядок організації та забезпечення режиму секретності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 2003 р. № 1561–12 (далі – Порядок), Звід відомостей, що становлять державну таємницю (далі – ЗВДТ), затверджений наказом Служби безпеки України від 12 серпня 2005 р. № 440 і зареєстрований у Міністерстві юстиції України 17 серпня 2005 р. за № 902/11182, та інші нормативно-правові акти.

Відповідно до ч. 1 ст. 9 КПК України, під час кримінального провадження суд, слідчий суддя, прокурор, керівник органу досудового розслідування, слідчий, інші службові особи органів державної влади зобов'язані неухильно додержуватися вимог Конституції України, цього Кодексу, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вимог інших актів законодавства.

Тому, як слушно зауважив О. Геселев, будь-яка неврегульованість або невизначеність у питаннях процесуального оформлення НС(Р)Д, наявність законодавчих лагун щодо процедури проведення та використання їх результатів, беззаперечно, призводять до визнання здобутої інформації отриманою внаслідок істотного порушення прав та свобод людини. Тому, відповідно до вимог ст. ст. 86, 87 КПК України, одержані фактичні дані як недопустимі докази неможливо в подальшому використовувати для доведення винуватості особи у вчиненні злочину. За таких обставин навіть за наявності безсумнівних даних про причетність певних осіб до вчинення злочину, установлених у результаті проведення НС(Р)Д, і підтвердження достовірності отриманої інформації такі особи можуть unikнути кримінальної відповідальності, що суперечить завданням та засадам кримінального провадження, передбаченим у КПК України [3, с. 33].

Зазначену проблематику використання результатів проведення НС(Р)Д як доказів у кримінальних провадженнях значною мірою загострює той факт, що за багатьма категоріями найбільш суспільно небезпечних злочинів (незаконний обіг наркотичних засобів, злочини проти національної безпеки, корупційні правопорушення тощо) результати проведення НС(Р)Д виступають переважним джерелом доказової інформації.

Виходячи з аналізу виправдувальних вироків, що містяться в Єдиному державному реєстрі судових рішень, можна виокремити та систематизувати низку типових помилок, яких припускаються суб'єкти проведення НС(Р)Д, унаслідок чого результати їх проведення не можуть бути оцінені судом як допустимий доказ.

Недотримання порядку, визначеного ст. ст. 104–106, 252 КПК України, під час оформлення протоколів, складених за результатами проведення НС(Р)Д.

Відповідно до ч. 1 ст. 252 та ч. 1 ст. 104 КПК України, за результатами проведення НС(Р)Д обов'язково складається протокол про перебіг та результати проведення процесуальної дії. Тобто у протоколі повинні бути

обов'язково відображено дату, час, відомості про особу, яка бере участь у проведенні НС(Р)Д (у разі залучення особи до конфіденційного співробітництва), коли залучена особа прибула у приміщення відповідного оперативного підрозділу для участі у НС(Р)Д, хто саме з оперативних працівників чи залучених спеціалістів встановлював спеціальні засоби аудіо- та відеоспостереження, яке саме обладнання (із зазначенням ідентифікаційних ознак – назви та технічних характеристик) було встановлено, коли саме особа вийшла із приміщення оперативного підрозділу, маршрут її пересування для зустрічі з особою, щодо якої проводиться НС(Р)Д, із зазначенням відомостей про співробітника оперативного підрозділу, який безпосередньо знімав обладнання для аудіо- та відеоспостереження з особи, залученої до співробітництва, та інші обставини, що детально відображають перебіг негласної слідчої (розшукової) дії. На жаль, співробітники правоохоронних органів часто нехтують зазначеними вимогами законодавства, обмежуються лише відображенням результату проведення НС(Р)Д, що в подальшому, під час дослідження даних матеріалів судом, не дає можливості суду визнати даний доказ допустимим, оскільки він отриманий не в порядку, передбаченому КПК України (такими висновками керувався і Болградський районний суд у постановленні виправдувального вироку від 27 листопада 2019 р. у справі № 497/1260/18) [4].

Згідно із ч. 1 ст. 106 КПК України, протокол під час досудового розслідування складається слідчим або прокурором, які проводять відповідну процесуальну дію, під час її проведення або безпосередньо після її закінчення. Проводити негласні слідчі (розшукові) дії має право слідчий, який здійснює досудове розслідування злочину, або за його дорученням – уповноважені оперативні підрозділи Національної поліції, органів безпеки, Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового і митного законодавства, органів Державної кримінально-виконавчої служби України, органів Державної прикордонної служби України (ч. 6 ст. 246 КПК України). Також, відповідно до ч. 2 ст. 41 КПК України, під час виконання доручень слідчого, прокурора співробітник оперативного підрозділу користується повноваженнями слідчого. Співробітники оперативних підрозділів не мають права здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися із клопотаннями до слідчого судді чи прокурора.

Протокол про перебіг і результати проведеної негласної слідчої (розшукової) дії (або її етапів) складається слідчим, якщо вона проводиться за його безпосередньої участі, в інших випадках – уповноваженим працівником оперативного підрозділу, повинен відповідати загальним правилам фіксації кримінального провадження (п. 4.1 Інструкції). Конкретний виконавець щодо складання протоколу про проведення негласної слідчої (розшукової) дії визначається керівником уповноваженого оперативного підрозділу, який проводив такі дії на підставі доручення слідчого, прокурора (п. 4.5 Інструкції).

До доручення слідчого, прокурора додається ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії чи постанова слідчого, прокурора про проведення негласної слідчої (розшукової) дії (п. 3.4 Інструкції).

Доручення повинно бути мотивованим, містити інформацію, яка необхідна для його виконання, чітко поставлене завдання, що підлягає вирішенню, строки його виконання, визначати конкретного прокурора, якому слід направляти матеріали в порядку, передбаченому ст. 252 КПК України (п. 3.4.2 Інструкції).

Отже, відповідно до вимог законодавства, у разі проведення НС(Р)Д співробітником оперативного підрозділу протокол за результатами проведення такої дії повинен

складатись обов'язково співробітником оперативного підрозділу, який її безпосередньо проводив і якому було доручено її проведення. Навіть більше, належним чином оформлене доручення на проведення НС(Р)Д разом з іншими матеріалами повинно міститись у матеріалах кримінального провадження, бути надане стороні захисту для ознайомлення на виконання вимог ст. 290 КПК України та суду у процесі судового розгляду для безпосереднього дослідження, оскільки виступає документальним підтвердженням повноважень на складання протоколів НС(Р)Д працівником оперативного підрозділу. Інакше посадова особа не є особою, яка належним чином була уповноважена на складання протоколів за результатами проведення негласної слідчої (розшукової) дії та її етапів, отже, зазначений протокол і додатки до нього не можуть бути використані як допустимі докази у зв'язку з порушенням загальних правил фіксації кримінального провадження. Так, постановляючи виправдувальний вирок від 25 листопада 2019 р. у справі № 234/9080/15-к, Краматорський міський суд, зазначив: *«Письмове доручення слідчого чи прокурора в даному випадку є єдиною правовою підставою для оперативних працівників СБУ на виконання слідчих дій, відображених у протоколах дослідження інформації, на складання таких протоколів та на проведення стосовно обвинуваченого ОСОБА-1 негласних слідчих-розшукових дій – аудіо-, відеоконтролю особи і зняття інформації із транспортних телекомунікаційних мереж.*

Однак стороною обвинувачення по даній справі до суду не надано жодного письмового доручення на адресу оперативних працівників СБУ з наданням їм права проводити відображені в протоколах слідчі дії чи проводити негласні слідчі (розшукові) дії, із чого випливає факт проведення таких слідчих дій процесуально неуповноваженими на то особами без правових на то підстав. Відповідно, носії інформації – DVD-R-диски з інв. № 317, № 327, картка пам'яті SD HC з інв. № 337, DVD-R-диски з інв. № 1 та № 8 (вісім) протоколів дослідження інформації, отриманої під час застосування технічних засобів від 2, 5, 6 та 12 грудня 2014 р., і протокол від 4 січня 2015 р. дослідження інформації з телефонних розмов із вищенаведених підстав є недопустимими доказами та не можуть бути використані під час ухвалення процесуального рішення і покладені в обґрунтування обвинувачення відповідно до вимог ч. 2 ст. 86 КПК України» [5].

Окремо також варто зупинитись на проблематиці належного оформлення та долучення додатків до протоколів, складених за результатами НС(Р)Д. Так, відповідно до ч. 1 ст. 105 КПК України, особою, яка проводила процесуальну дію, до протоколу долучаються додатки. Додатки до протоколів повинні бути належним чином упаковані з метою надійного збереження, а також засвідчені підписами слідчого, прокурора, спеціаліста, інших осіб, які брали участь у виготовленні та/або вилученні таких додатків (ч. 3 ст. 105 КПК України). Крім того, п. 4.7 Інструкції встановлює, що додатки до протоколу про перебіг і результати проведеної негласної слідчої (розшукової) дії мають бути належним чином виготовлені, упаковані з метою надійного збереження, а також засвідчені підписами осіб, які виконували негласну слідчу (розшукову) дію (ст. 105 КПК України).

Отже, у заключній частині протоколу, складеного за результатами НС(Р)Д, повинно бути зазначено додаток до нього – носій інформації, із зазначенням його ідентифікуючих ознак, відображено дії щодо упакування такого додатка, які повинні становити окрему складову частину слідчої (розшукової) дії.

За змістом ст. ст. 104–106 КПК України додаток є невід'ємною частиною протоколу, тому упакування доданого до протоколу про результати проведення негласних слідчих (розшукових) дій носія інформації повинно бути посвідчено підписами осіб, які брали участь у прове-

денні таких дій. Невідповідність належного оформлення й упакування додатків до протоколу – носіїв інформації зазначеним вимогам, без підтвердження надійного збереження інформації, яке мало б виключити можливість несанкціонованого до нього доступу, та/або відсутність підписів осіб, які брали участь у виготовленні таких додатків, ставить під сумнів результати проведених у кримінальному провадженні негласних слідчих (розшукових) дій, у зв'язку із чим зафіксовані доданим до відповідного протоколу носієм інформації фактичні дані не відповідають критерію достовірності.

Також зазначимо, що, відповідно до ч. 3 ст. 107 КПК України, у матеріалах кримінального провадження зберігаються оригінальні примірники технічних носіїв інформації зафіксованої процесуальної дії, резервні копії яких зберігаються окремо. Отже, для дослідження в суді можуть бути надані лише першоджерела технічних носіїв інформації (карта пам'яті або диск), на яких зафіксовано перебіг і результати проведення НС(Р)Д. Так, за постановлення виправдувального вироку від 18 грудня 2019 р. у справі № 466/9812/16-к Шевченківським районним судом м. Львова зазначено: *«Протокол про хід і результати НС(Р)Д, оскільки він є негласною слідчою дією, а відповідно, не може бути складений під час цієї дії, повинен бути складеним безпосередньо після закінчення процесуальної дії. У даному випадку такий було складено слідчим через 10 днів після проведення слідчої дії. Крім того, унаслідок проведення негласної слідчої (розшукової) дії було проведено аудіо-, відеоконтроль особи, отже, безпосередньо після закінчення даної процесуальної дії слідчий, прокурор (оперативний працівник, якщо він виконує дану процесуальну дію за дорученням слідчого, прокурора) мав належним чином упакувати карту пам'яті з відеозаписом негласної слідчої (розшукової) дії та долучити до протоколу негласної слідчої (розшукової) дії. У даному випадку не видається можливим встановити, в якому вигляді та де зберігались носії інформації, отримані за результатами проведення НС(Р)Д. Долучені такі були до протоколу про результати аудіо-, відеоконтролю особи лише 13 жовтня 2016 р. та поміщені в окремий конверт без будь-якої фіксації того, що вони є оригінальними, тобто тими, на які безпосередньо здійснювався запис, а не їх копіями <...> Встановити ж, якими саме технічними засобами здійснювалося аудіо-, відеоспостереження, без відображення цих даних у матеріалах кримінального провадження неможливо, що ставить отримані таким чином докази під сумнів» [6].*

Відповідно до ч. 3 ст. 252 КПК України, протоколи про проведення негласних слідчих (розшукових) дій із додатками не пізніше ніж через двадцять чотири години з моменту припинення зазначених негласних слідчих (розшукових) дій передаються прокурору.

Порушення строків передачі протоколу та додатків до нього прокурору вказує на порушення порядку його отримання, передбаченого КПК України, що свідчить про недопустимість такого доказу.

Ще одним проблемним питанням, пов'язаним із використанням результатів проведення негласних слідчих (розшукових) дій як доказів у кримінальному провадженні, натеper залишається питання обов'язкового долучення до матеріалів провадження ухвал слідчого судді на проведення негласних слідчих дій, які тимчасово обмежують права людини, після відповідної процедури їх розсекретування, та встановлення, на якому етапі провадження прокурор повинен та має право надати такі ухвали на ознайомлення стороні захисту та для безпосереднього дослідження судом.

Порядок надання матеріалів іншій стороні на ознайомлення регламентовано ст. 290 КПК України. Відповідно до ст. 368 КПК, суд ураховує висновки щодо застосування відповідних норм права, викладені в постановках Верховного Суду.

Правові позиції найвищої судової інстанції щодо застосування ст. 290 Кримінального процесуального кодексу неодноразово були висловлені в постановках різних років.

Так, у справі № 5–364к16 від 16 березня 2017 р. суд доходить висновку, що невідкриття матеріалів НС(Р)Д, зокрема й ухвал суду про надання дозволу на їх проведення стороні захисту, у порядку ст. 290 КПК є підставою для визнання таких доказів недопустимими. Суд зауважує, що чинний КПК не містить заборони для сторін кримінального провадження представляти в суді матеріали, не відкриті одна одній. Заборона адресована суду, який, згідно із ч. 12 ст. 290 КПК, не має права допустити відомості, що містяться в них, як докази [8].

У постанові від 12 жовтня 2017 р. (справа № 5–237к(15)17) вищою судовою інстанцією було уточнено попередній правовий висновок та зазначено, що «критерієм допустимості доказів для суду є не лише законність їх отримання, тобто наявність дозволів на проведення НС(Р)Д, а і попереднє відкриття таких доказів стороні захисту до їх безпосереднього дослідження в суді. Тому відкриті захисту лише під час апеляційного розгляду докази, які вже існували на момент звернення з обвинувальним актом, не можуть вважатися судом допустимими» [9].

У справі № 751/7557/15-к Велика палата Верховного Суду України (далі – ВСУ) підтвердила висновок, викладений у постанові ВСУ від 16 березня 2017 р. № 5–364к16, сформулювала щодо цього таку правову позицію: «За наявності відповідного клопотання процесуальні документи, які стали підставою для проведення НС(Р)Д (ухвали, постанови, клопотання) і які не були відкриті стороні захисту в порядку, передбаченому ст. 290 КПК, оскільки їх тоді не було в розпорядженні сторони обвинувачення (вони не були розсекречені на момент відкриття матеріалів кримінального провадження), можуть бути відкриті іншій стороні, але суд не має допустити відомості, що містяться в цих матеріалах, як докази» [10].

У справі № 331/1898/16-к від 25 червня 2019 р. ВСУ окремо звертав увагу на те, що ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення НС(Р)Д не є доказом у розумінні ст. ст. 84, 99 КПК, у ній не містяться відомості, які можуть бути використані як докази. Водночас така ухвала є процесуальною підставою для отримання доказу, а тому повинна бути надана стороні захисту для забезпечення принципу змагальності не пізніше, ніж під час розгляду справи в суді першої інстанції [11].

У постанові від 16 жовтня 2019 р. у справі № 640/6847/15-к Велика палата відступила від свого ж

правового висновку щодо наслідків несвоєчасного розкриття процесуальних документів, які стали підставою для проведення НС(Р)Д, зазначила, що «у разі, якщо сторона обвинувачення під час досудового розслідування своєчасно вжила всіх необхідних та залежних від неї заходів, спрямованих на розсекречення процесуальних документів, які стали підставою для проведення НС(Р)Д, але такі документи не були розсекречені із причин, що не залежали від волі та процесуальної поведінки прокурора, то суд не може автоматично визнавати протоколи НС(Р)Д недопустимими доказами з мотивів невідкриття процесуальних документів, якими санкціоноване їх проведення».

Якщо процесуальні документи, які стали підставою для проведення НС(Р)Д, були розсекречені під час судового розгляду, а сторона захисту у змагальному процесі могла довести перед судом свої аргументи щодо допустимості доказів, отриманих у результаті НС(Р)Д, у сукупності з оцінкою правової підстави для їх проведення, то суд повинен оцінити отримані докази та вирішити питання про їх допустимість» [12].

Висновки. Отже, у результаті дослідження позиції Верховного Суду України щодо відкриття процесуальних документів, що стали підставою для проведення НС(Р)Д, необхідно зауважити таке: для доведення допустимості результатів НС(Р)Д мають бути відкриті не лише результати цих дій, але й документи, які стали правовою підставою для їх проведення (клопотання слідчого, прокурора, їхні постанови, доручення, ухвала слідчого судді), оскільки за змістом цих документів сторони можуть перевірити дотримання вимог кримінального процесуального закону щодо НС(Р)Д; процесуальні документи, які стали підставою для проведення НС(Р)Д (ухвали, постанови, клопотання) повинні бути відкриті стороні захисту в порядку, передбаченому ст. 290 КПК на стадії досудового розслідування; у разі відкриття стороною обвинувачення процесуальних документів, які стали підставою для проведення НС(Р)Д, на стадії судового розгляду, суд повинен оцінити отримані докази та вирішити питання про їхню допустимість, за умови детального вивчення ситуації, чому такі дозвільні документи не були розкриті стороні захисту на етапі завершення розслідування; відомості, які містяться у відкритих таким чином процесуальних документах, які стали правовою підставою для проведення НС(Р)Д (постанова прокурора й ухвала суду), як і в самих протоколах за результатами цих дій, можуть бути визнані допустимими доказами лише під час нового судового розгляду в суді першої інстанції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n2351>.
2. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ, Інструкція від 16 листопада 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>.
3. Геселев О. Проблеми легітимізації використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій для доказування у кримінальному провадженні. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2018. № 1. С. 30–43.
4. Виправдувальний вирок від 27 листопада 2019 р., справа № 497/1260/18, Болградський районний суд Одеської області. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85968502>.
5. Виправдувальний вирок від 25 листопада 2019 р., справа № 234/9080/15-к, Краматорський міський суд. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85857592>.
6. Виправдувальний вирок від 18 грудня 2019 р., справа № 466/9812/16-к, Шевченківський районний суд м. Львова. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85857592>.
7. Виправдувальний вирок від 6 червня 2019 р., справа № 755/371/18, Дніпровський районний суд м. Києва. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/82233013>.
8. Висновок ВСУ. Справа № 5–364к16 від 16 березня 2017 р. Постанова від 16 березня 2017 р. URL: <https://protocol.ua/ua/>.
9. Висновок ВСУ. Справа № 5–237к(15)17 від 12 жовтня 2017 р. Постанова від 12 жовтня 2017 р. URL: <https://protocol.ua/ua/>.
10. Висновок ВСУ. Справа № 751/7557/15-к від 16 січня 2019 р. Постанова від 16 січня 2019 р. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/79298340>.
11. Висновок ВСУ. Справа № 331/1898/16-к від 25 червня 2019 р. Постанова від 25 червня 2019 р. URL: https://court.sinko.me/document/82826905_d48071df.
12. Висновок ВСУ. Справа № 640/6847/15-к від 16 жовтня 2019 р. Постанова від 16 жовтня 2019 р. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/85174578>.